

TWEELINGZUSSEN GAAN VOOR EEN TOPCAMPING

INNOVATIE EN DUURZAAMHEID KOMEN TEZAMEN OP DE REEËNWISSEL

VAKANTIEPARKEN ALLEEN VOOR VAKANTIEGANGERS

PARKTRANSFORMATIE VERGT DRAAGVLAK

**Vitale Vakantie-
parken Drenthe**

Voor **topvakanties**
in **Drenthe**

Dit magazine van **Vitale Vakantieparken Drenthe** laat zich lezen als een jaarverslag van 2020. We tonen u graag welke programmapunten allemaal zijn uitgevoerd door de taskforce, de gemeenten, de provincie, HISWA-RECRON, Recreatieschap Drenthe en - last but zeker not least! - de ondernemers in Drenthe. Ondanks corona zijn er toch flinke stappen gezet om de toeristische sector in onze prachtige provincie te verbeteren!

REDACTIE EN PRODUCTIE STATEMENT COMMUNICATIE ADVIESBUREAU
VORMGEVING CREATIEF BEDRIJF FOTOGRAFIE RONNIE ZEEMERING EN OVERIGEN

Uitgave Vitale Vakantieparken Drenthe, april 2021. Met dank aan de provincie Drenthe, de stuurgroep Vitale Vakantieparken Drenthe, alle Drentse gemeenten, parkeigenaren en VVE's die meewerkten aan de totstandkoming van dit magazine.

“Samen werken aan een sterke verblijfsrecreatiesector”

Ondanks de coronacrisis heeft het programma Vitale Vakantieparken Drenthe (VVP) in 2020 mooie resultaten geboekt. Gedeputeerde Henk Brink licht toe: “Bijzonder trots ben ik op de Drenthe-brede samenwerking: alle gemeenten, de provincie én de brancheorganisatie HISWA/RECRON doen mee. We hanteren een brede, integrale aanpak waarin ook aspecten als economie, wonen, sociale problematiek en ruimtelijke ordening zijn opgenomen. De Taskforce VVP ondersteunt deze aanpak vervolgens met kennis, kunde en capaciteit.”

De tweede Actie-agenda vakantieparken 2021-2022 is op 27 januari 2021 ondertekend door minister Ollongren, IPO, VNG, GGD, Vitale Vakantieparken Veluwe, VVP Drenthe, Valente, Leger des Heils en het Landelijk Informatie- en Expertisecentrum (LIEC). “Het is uniek dat zoveel partijen zich hebben aangesloten bij de Actie-agenda. Gezamenlijk bereiken we meer! De eerste Actie-agenda toonde al aan dat er in het land veel vergelijkbare issues spelen. Het is dan ook nuttig om gezamenlijk kennis te ontwikkelen én te delen. Er is nu veel praktijkervaring opgedaan en dit vertaalt zich de komende jaren in concrete acties.”

TOERISTISCH ONDERNEMERSCHAP STIMULEREN

“Een mooi voorbeeld uit de Actie-agenda is de ‘Pilotaanpak sociaal domein op vakantieparken’. Dit sluit goed aan bij het project ‘Naover Drenthe’, waarbij de focus ligt op een integrale aanpak van sociale problematiek, criminaliteit en ondermijning op vakantieparken”, vervolgt Brink. “En om toeristisch ondernemerschap te stimuleren is het belangrijk dat ondernemers goed zicht houden op de vitaliteit van hun bedrijf. Je kunt denken aan een tool waarmee ondernemers zelf de levensfase van hun bedrijf herkennen en hier adequaat op inspelen. HISWA/RECRON neemt hierin het voortouw.”

“De vakantieparken hadden relatief weinig last van de coronacrisis en kenden een goede bezetting. Maar voor horeca en groepsaccommodaties was het een zwaar jaar. Wat het nieuwe normaal zal zijn, is nu nog moeilijk te zeggen. Een herwaardering van het eigen land en het beleven van de natuur biedt zeker kansen voor Drenthe.”

NEEM ACTIEF DEEL!

“Het is mooi dat VVP Drenthe maatwerk biedt. Van internationale topparken tot parken met sociale problematiek, het programma heeft voor allen een plek. En ook het middensegment kan terecht voor advisering en coaching. Ik nodig de Drentse ondernemers in de verblijfsrecreatie nadrukkelijk uit om ook de komende twee jaar actief deel te nemen aan het programma. Samen werken we aan een sterke verblijfsrecreatiesector in Drenthe!”, besluit Brink.

Greet en Aernold dragen de camping met een gerust hart over aan Leonie en Renee (vlnr).

Tweelingzusters nemen camping over “Wij gaan voor een topcamping!”

“Onze camping moet ‘Oer en Stoer’ worden. We haken graag aan bij het door Marketing Drenthe ontwikkelde thema Oer.” Aan het woord is de tweeling Leonie en Renee Vorenkamp. De camping bezitten de jonge vrouwen weliswaar nog niet, maar wel zijn ze al in een ver gevorderd stadium van overname. Het businessplan vordert gestaag en gezien de toekomstige investeringen heeft het ambitieuze tweetal zich alvast aangemeld voor het Recreatie Excellentie Programma (REX).

Toen buurvrouw Greet Oosterhuis, die samen met haar man eigenaar is van camping Zwanemeer in Gieten, in 2020 ziek werd en hun hulp inriep, sprong de tweeling direct bij. “We kennen Greet en haar partner Aernold Reitsma al ons hele leven. Aernold is de beste vriend van onze vader”, verklaart Leonie. Een jaar lang hielpen de jonge vrouwen met alle werk-

zaamheden op de camping. “Dat deden ze zo enthousiast dat geleidelijk het idee ontstond om ze een overnamevoorstel te doen”, vertelt Greet. “Aernold en ik hebben geen opvolgers en de camping heeft een toekomstvisie nodig, die leidt naar 2040.”

FISCUS

Een betere opvolging is nauwelijks voor te stellen: Leonie en Renee hebben allebei International Hospitality Management gestudeerd. Leonie rondde het af met een master Business Administration en Renee heeft nog een marketingopleiding gevolgd. In overleg met een bedrijfsadviseur van het RET (Recreatie Expert Team) werd een slim financieel plan opgesteld. Greet: “Door een deel van ons vermogen als een soort lening in de camping te laten, kan er snelheid worden gemaakt en hoeft er niet te worden afgerekend met de fiscus.”

FOODTRUCKS

“We nemen een prachtige camping over”, vindt Leonie. “Hij is goed onderhouden, ligt in het bos en vlak bij het dorp. We gaan er een echte boscamping van maken met meer verhuurverblijven zoals

“Out of the box
denken wordt
door REX flink
gestimuleerd”

boomhutten, robuuste blokhutten en boshutten. Daarnaast willen we horecafaciliteiten opstarten, die ontbreken nu nog. En het lijkt ons leuk om hier in het hoogseizoen ook foodtrucks te hebben.”

SEIZOEN OPREKKEN

“Volgens ons past het REX-programma helemaal bij ons, want wij gaan voor een topcamping!”, aldus Renee. Met haar marketingervaring wil ze flink inzetten op beleving. ‘Het Oer/Stoer-element zal nog meer worden versterkt in de look and feel. Je kunt hier nu al kanoën en vlotvaren, maar we zullen ook allerlei activiteiten opzetten in het kader van natuur en

educatie. We willen geen rechttoe, rechtaan verhuuraccommodaties. En de gasten moeten hier ook ’s winters terecht kunnen, zodat ons seizoen wordt opgerekt.”

KRUISBESTUIVING

“Het duurzaamheidselement, waar het REX-programma een flinke nadruk op legt, hadden we hier al ingezet”, aldus Aernold. “Een warmtepomp verwarmt het centrale voorzieningengebouw, de waterbesparende toiletten kennen een eco-heating-systeem, enzovoort.” Eigenlijk was het Greet die op het spoor van REX kwam. “Ik zag de online talkshow met Eric van Oosterhout. Dat sprak me erg aan en ik heb mijn enthousiasme gedeeld met Leonie en Renee. Zij hebben vervolgens onze camping aangemeld.” De zussen hebben vervolgens deelgenomen aan de online-innovatiesessie van Vitale Vakantieparken Drenthe. Dat heeft ze op het spoor gezet om in de toekomst een boomkruinpad te ontwikkelen op de camping. Leonie: “Out of the box-denken wordt door REX flink gestimuleerd, dat is hartstikke leuk.”

“Deelname is zeker ook belangrijk voor het contact met andere ondernemers”, onderstreept Renee. “Er ontstaat een soort kruisbestuiving die leidt tot samenwerking. Met camping De Hondsrug is altijd al veel samengewerkt. Dat hopen we voort te zetten in de ontwikkeling van een Geocachingtraject waarmee onze gasten alle mooie plekjes in de omgeving ontdekken.”

*Renee en Leonie ontwikkelen een toekomstvisie
voor de camping die leidt naar 2040.*

RAYMOND BEERENDONK VAN DE REEËNWISSLER: 'WE LEGGEN ONZE ZIEL EN ZALIGHEID IN HANDEN VAN REX'

Het is op camping De Reeënwissel een drukte van belang op die vierde februari. Een enorme bloem, wel vijf meter hoog, wordt verankerd in de grond. Bij nadere beschouwing blijkt het gevaarte uit allemaal zonnepanelen te bestaan. “Hier komen innovatie en duurzaamheid samen”, zegt Raymond Beerendonk trots. De campingeigenaar heeft zich aangemeld bij REX en de planfase voor De Reeënwissel is bijna afgerond. Dus kan het plan binnenkort ter beoordeling aan de stuurgroep van Vitale Vakantieparken Drenthe worden voorgelegd in afwachting van de subsidieverstreking.

“Voor ons waren innovatie, duurzaamheid en kwaliteit belangrijke thema’s in 2020”, zegt Raymond die ook namens zijn vrouw, tevens mede-eigenaar, spreekt. “We vonden het lastig om alles in een samenhangend plan te vatten. Maar onze REX adviseurs hebben ons op het goede spoor gezet. Daar waren we heel blij mee. Het hele REX-traject verloopt

behoorlijk snel, zeker in vergelijking met andere subsidieprogramma’s. Maar die snelheid is ook wel nodig, want ondernemers moeten snel kunnen schakelen. Aan het einde van het seizoen, in september/oktober, moet je eigenlijk al weten waar je aan toe bent voor het nieuwe jaar. En daarmee wordt door de REX adviseurs goed rekening gehouden.”

VIER PIJLERS

Het plan dat Raymond in 2020 schreef, is gestoeld op vier pijlers. “Ten eerste werken we aan kampeerplaatsen met een minimale ecologische ‘footprint’. Er is razendsnel internet, maar de stroom daarvoor wordt opgewekt door onze gigantische ‘zonnebloem’. De aanrijdweg wordt met

“Snelheid is nodig, want ondernemers moeten snel kunnen schakelen”

circulair materiaal aangelegd, de verlichting werkt op zonne-energie en de kampeerzuilen zijn van gerecycled plastic. Als tweede gaan we Paardenlodges opzetten. Het is een glamping-tent met veranda, een aangrenzende paddock en stal waar je je eigen paard kunt onderbrengen. De derde pijler vormt het GlampCamp waar we 7 grote glampingtenten plaatsen. Ze hebben hun eigen sanitair en bezitten een ruime veranda. Tot slot willen we 15 tinyhouses in het bos plaatsen.”

SPANNEND

“Een financieel adviseur heeft alle bovenstaande plannen door-gerekend. Samen met Marketing Drenthe hebben we bekeken of we aansluiten op de wensen van onze doelgroepen. Daarvoor hebben we onze plannen naast de door Marketing Drenthe opgemaakte gastenprofielen gelegd. Tot slot hebben we nog hulp gehad om het plan een beetje ‘lekker lezend’ op papier te krijgen. Het is best spannend: we leggen onze ziel en zaligheid in handen van REX. Zelf investeren we twee ton in het park en we hopen op een ton subsidie. Het is mooi dat de provincie het belang van recreatie en toerisme inziet. Het is natuurlijk ook een economische sector waar Drenthe niet zonder kan.”

Typisch Drentse gasten?

Brandstof en inspiratie voor ondernemers

“Een terugblik op 2020 is volstrekt onvolledig als je niet ook corona in ogenschouw neemt”, zegt Taskforcelid Tonique Hollander. “Dat ellendige virus heeft een enorm stempel op het jaar gedrukt. Desondanks hebben we het Recreatie Exellentie programma (REX) goed in de steigers weten te zetten en zijn tal van ondernemers aangehaakt. Met behulp van digitale middelen zijn diverse werksessies georganiseerd. Dat was pure brandstof en inspiratie voor ondernemers.”

“Eind februari, begin maart 2020 hadden we samen met de gemeentes het REX-programma helemaal uitgeschreven. Nu was het de beurt aan ondernemers: wie wilde zich inschrijven? Op het moment dat we de communicatie wilden starten, brak corona uit. Wat nu? Om ondernemers op dat moment te triggeren voor het REX-programma, zou niet opportuun zijn. De parken moesten immers op slot en menig ondernemer was volledig lam geslagen. Om de sector toch een handje te helpen, besloot ik mijn diensten aan te bieden via de website Ik ben Drents Ondernemer.”

“Het is vreselijk
belangrijk een
strategisch plan
te bezitten”

SCHADE BEPERKT

“Gelukkig mochten de parken in juni weer open. Het werd een prachtige zomer en dat maakte veel goed. Een groot aantal ondernemers leek de schade te kunnen beperken. De maand erop, op 1 juli, leek ons een goed moment voor de lancering van REX. Aanvankelijk telden we zo’n 8 tot 9 aanmeldingen, maar uiteindelijk is het opgelopen naar 16. Het betreft allemaal unieke ondernemers, geen één is gelijk.”

WEBINARS

“Wat ik vorig jaar enorm miste, waren de persoonlijke bezoeken aan de ondernemers. Het liefst wil je toch samen met hen over de parken lopen en de sfeer proeven. Maar het moest allemaal op afstand. Dat gold ook voor onze werksessies. Die hebben we in de vorm van webinars moeten aanbieden. Ze werden bijzonder goed gewaardeerd. Vooral de werksessie Innovatie was voor vele ondernemers een eye-opener. ‘Zorg dat je uniek bent en kijk door de bril van de gast’, zo luidde de boodschap. Ik heb het gevoel dat we ondernemers meer in een ‘lerende modus’ moeten krijgen. Ik heb ontzettend veel respect voor ze: ze hebben het druk, het zijn doeners en ze gunnen zich geen tijd om naar de toekomst te kijken. Toch is het vreselijk belangrijk om een strategisch plan te bezitten. Daar helpt REX zeker bij!”

Zwaan-kleef-aan

Stond het startjaar 2019 nog in het teken van 'kwartier maken', in 2020 werd het programma Vitale Vakantieparken Drenthe daadwerkelijk uitgerold over de provincie. Dat bleek aanvankelijk nog best lastig, want door corona verliep het contact met de doelgroepen soms moeizaam. Uiteindelijk is het met inzet van digitale middelen toch goed gekomen.

Het Recreatie Excellentie Programma (REX) kende een vliegende start. Met het REX ontstaat er bij ondernemers een bewustzijn dat de kwaliteit van het park van belang is voor de eigen toekomst. Een inzicht dat gelukkig steeds meer wordt gedeeld. Ondernemers nemen elkaar op sleeptouw en zo ontstaat een zwaan-kleef-aan effect. Het aantal aanvragen voor deelname aan REX was dan ook boven verwachting.

Ook het transformeren van parken kwam in 2020 goed van de grond. Het ging weliswaar stapje voor stapje maar dat is niet vreemd: het betreft immers gecompliceerde processen waarbij ook nog eens vele partijen betrokken zijn. De samenwerking met de ketenpartners verloopt voorspoedig. Uiteraard nemen we onderliggende probleemstellingen, zoals sociale problematiek, goed in acht. De handvatten en diensten die we gemeenten en Verenigingen van Eigenaren bieden, worden inmiddels dankbaar afgenomen.

Waar men kampt met capaciteitstekorten helpt onze taskforce meters maken. Niet alleen in Drenthe, ook nationaal is er waardering voor hun werk en maakt men gebruik van hun deskundigheid. Zo zijn ze nauw betrokken bij het landelijke actieprogramma Vitale Vakantieparken.

Sinds de start van ons programma is HISWA-RECRON een belangrijke partner. Via hun contacten weten we nog beter waar we in ons programma accenten moeten aanbrengen. Belangrijk, want ons programma is van groot economisch belang voor Drenthe. Het gaat hier immers om aspecten als boekingen, omzet, kwaliteit, investeringen en uiteindelijk werkgelegenheid. Als bewuste ondernemer ben je daar van nature van doordrongen.

HENK VAN DE BOER,
VOORZITTER STUURGROEP
VITALE VAKANTIEPARKEN DRENTHE

Activiteiten

Vitale Vakantieparken Drenthe 2020

15 JANUARI 2020

1e bijeenkomst
Flexwonen

1

FEBRUARI 2020

Drents Ontwikkel-
perspectief gereed
(DOP)

1 MEI 2020

Verschining
1e magazine Vitale
Vakantieparken
Drenthe
incl. VVP film

1 JULI 2020

Start
REX programma
incl. film

9 SEPTEMBER 2020

Online Talkshow
incl. filmpjes per spoor

28 OKTOBER 2020

Webinar
**Transformeren:
hoe gaat dat nu?**

11 NOVEMBER 2020

Webinar
Preventie & Vitalisering
Maatschappelijke
problemen en onder-
mijnende criminaliteit:
**voorkomen is beter
dan genezen**

30 NOVEMBER 2020

**Burgemeesters-
conferentie**
tbv Naaber Drenthe

➔ 10 nieuwsbrieven verstuurd

➔ Bijgedragen aan de ontwikkeling van de Landelijke Actieagenda

➔ 10 events/bijeenkomsten georganiseerd

- ✓ Online talkshow
- ✓ 4x webinars
- ✓ 2x flexwonen bijeenkomst
- ✓ 2x BRP bijeenkomsten
- ✓ 1x Burgemeestersconferentie

➔ 4x aangesloten bij de regionale leerkring

➔ 6 films gemaakt

- ✓ Preventie & Vitalisering
- ✓ REX
- ✓ RET
- ✓ Excelleren
- ✓ Transformeren
- ✓ Vitale Vakantieparken Drenthe

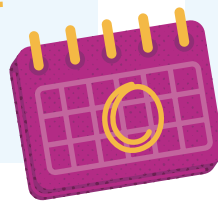
27 FEBRUARI 2020

Bijeenkomsten
gemeenten BRP

4 MAART 2020

2e bijeenkomst
Flexwonen

2

MAART 2020

Oplevering:
Drenthe breed
BRP beleid

1 OKTOBER 2020

Stappenplan
Transformatie
incl. folder gereed

7 OKTOBER 2020

Webinar Excelleren:
Op naar excellent
ondernemerschap!

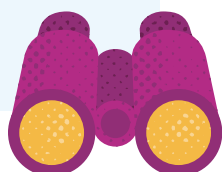
22 OKTOBER 2020

BAG
bijeenkomst

10 DECEMBER 2020

Werksessie
Innovatie voor
REX deelnemers

16 DECEMBER 2020

Verhuisd naar
Dwingeloo

Wethouder Nynke Houwing:

“Behoud van toeristische bestemming is in het belang van eigenaren”

Voor Borger-Odoorn is toerisme van groot economisch belang. Want ga maar na: zo’n 25 procent van de beroepsbevolking verdient zijn boterham (direct of indirect) in deze sector. “De vitaliteit van de sector gaat ons aan het hart en we erkennen het belang van een programma als Vitale Vakantieparken (VVP) Drenthe”, onderstreept wethouder Nynke Houwing. Een belangrijk onderwerp op de agenda van de wethouder is permanente bewoning. “Dat is absoluut niet in het belang van toerisme”, verklaart ze. “Toeristen bezoeken restaurants, zwembaden, musea, enzovoorts. Permanente bewoners doen dat in veel mindere mate.”

Gelukkig kennen ze in Borger-Odoorn geen parken waar ondermijning voorkomt. “Wel komt in meer of mindere mate permanente bewoning voor. Daar hebben we als gemeente ook zelf schuld aan,” erkent Houwing, “want we hebben het lange tijd gedoogd. Willen we nu de klok terugdraaien, dan moet dat op een nette manier gebeuren en in goed overleg. Kijk, het is zeker ook in het belang van de eigenaren dat een park zijn toeristische bestemming niet verliest, want de waarde van het vastgoed zal afnemen.”

“Handhaving is een laatste optie”

POTENTIE

Momenteel is Borger Odoorn in gesprek met Landgoed Hunzebergen in Exloo. Houwing: “Samen met de vier Verenigingen van Eigenaren proberen we een visie te creëren opdat het park zich verder kan ontwikkelen als kwalitatief hoogstaand en eigentijds. Dat vergt ook een beschrijving van hoe we omgaan met permanente bewoning. Vorig jaar is een eerste verkenning geweest met behulp van een externe adviseur. Het door VVP Drenthe uitgereikte protocol voor inschrijving van personen hebben we ingezet zodat we meer grip krijgen op permanente bewoning. Uiteindelijk is handhaving een laatste optie. Verder is door de externe adviseur inmiddels een quick scan gemaakt waarin ook de potentie van het park is beschreven. En dat is in ieders belang.”

VOORBEELD VOOR HELE SECTOR

“Het unieke van de situatie is, dat Landgoed Hunzebergen in een driehoek ligt met het Hippisch Centrum Exloo en hotel Fletcher. Kortom het gebied heeft enorm veel potentie. Het nieuwste onderdeel van het Landgoed is PUUR Exloo dat geen eigen faciliteiten kent. Ze werkt nauw samen met het hotel. Daar kunnen de PUUR Exloo-gasten dineren, zwemmen, enzovoort. Verder heeft PUUR Exloo allerlei apps ontwikkeld voor haar gasten waarop lokale ondernemers zoals bakkers, zuivelboeren, restauranthouders, enzovoorts, hun producten en diensten aanbieden. Bovendien sponsort het park de naast gelegen belevingsroutes van Geopark De Hondsrug. Een ideale situatie die als voorbeeld kan dienen voor de hele sector”, aldus Houwing.

Wat gezond is, moet gezond blijven

“Het is goed dat er middels Vitale Vakantieparken Drenthe ook aandacht is voor gezonde recreatiebedrijven. Tot nu toe richtte de focus zich vooral op ongezonde bedrijven.” Aan het woord is Petra Ellens, regiomanager van HISWA-RECRON. Zij is het aanspreekpunt voor ondernemers in de recreatiebranche in Noord Nederland en heeft als zodanig ook zitting in het coördinatoren overleg van VVP Drenthe. Over het niet te vermijden ‘C-woord’ zegt ze: “Het is een verschrikkelijke crisis. Desondanks heeft de corona-crisis ook tot inzichten geleid waar men zijn voordeel mee kan doen.”

“2020 vergde heel wat flexibiliteit en veerkracht van onze ondernemers. Het was een periode van omboeken, afboeken, vouchers uitreiken en weer nieuwe boekingen maken, slots invoeren voor zwembaden, restaurants, enzovoort. Er werd enorm veel flexibiliteit van de ondernemer gevraagd. De fantastische zomer kon voor een deel van de ondernemers nog wat goedmaken. Maar groepsaccommodaties zagen hun inkomsten compleet inzakken. En nog steeds is er voor hen weinig perspectief. Voor sommige ondernemers is het werken met een tijdslot in de horeca een positieve eye-opener geweest. Het is immers een handig middel om je personeelsinzet te sturen.”

NUTTIGE INSTRUMENTEN

“Doel van het programma VVP-Drenthe is dat we in gezamenlijkheid zorgen voor een gezonde en vitale toeristische sector in Drenthe. Wat gezond is, moet gezond blijven. En niet-vitale parken revitaliseren, is ook in het belang van gezonde parken. Wat ik goed vind, is dat gemeenten zoals Noordenveld direct actie ondernemen als gasten zich permanent willen inschrijven op een park. Noordenveld benadert zelf de inschrijver en seint de interne organisatie in. Ook de ondernemer wordt meegenomen in het proces, zodat hij/zij ook maatregelen kan treffen om te voorkomen dat er permanent gewoond wordt op het park.”

BELANGEN GEZONDE BEDRIJVEN

Over haar rol in het coördinatoren-overleg van VVP Drenthe zegt Ellens: “Als HISWA-RECRON moeten we kritisch zijn op maatregelen die worden genomen ten behoeve van niet gezonde bedrijven. Want die kunnen tegelijkertijd een negatieve invloed hebben op gezonde bedrijven. Neem nu de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Met een officieel toegekend adres, waar ook de post bezorgd mag worden, kan bij de gast het idee postvatten dat permanente bewoning is toegestaan. Dus werkt de BAG averechts. En dan heb je nog de administratieve rompslomp, het minder flexibel kunnen herstructureren van je bedrijf en de mogelijk lastenverzwaring door nutsbedrijven die een vast adres aanslaan. Dit zijn zaken die gezonde vakantieparken benadelen en dat moeten we dus voorkomen.”

TRANSFORMEREN: een kwestie van geduld

Oosterduinen, waar de helft van de 430 woningen permanent bewoond wordt, volgt een stappenplan dat leidt naar een bestemmingswijziging.

In Drenthe kennen we een aantal niet vitale vakantieparken. Er wordt niet of nauwelijks gerecreëerd, dus ligt een andere bestemming voor de hand. Maar dit zogenaamde transformeren is makkelijker gezegd, dan gedaan. Het is vaak een kwestie van lange adem. Toch zijn er in 2020 een aantal flinke stappen gezet.

“We liggen mooi op koers”, aldus transformatieadviseur Gerben Rouwenhorst van de taskforce Vitale Vakantieparken Drenthe. “Volgens een onderzoek van ZKA Leisure Consultants telt Drenthe zo’n 100 niet vitale vakantieparken. Met een flink deel daarvan zijn we actief in het transformatieproces.” Vaak zijn het de parken zelf die aankloppen bij de gemeente met de vraag of ze een andere bestemming kunnen krijgen. In de meeste gevallen gaat het om een wens tot legalisering van permanente bewoning. Rouwenhorst: “Tot voor kort was dat onbespreekbaar voor de gemeenten en de provincie, maar het beleid kantelt langzamerhand. Drenthe loopt hierin landelijk echt voorop!”

METERS

Een veel gehoorde klacht van de parken, is dat een transformatie zo traag verloopt. Maar vorig jaar zijn er met een door de taskforce ontwikkeld Stappenplan flink wat meters gemaakt. “Het is een instrument geboren uit logica en ervaring”, zegt de adviseur. De inzet van het Stappenplan heeft als een katalysator gewerkt. Tot tevredenheid van parken en gemeenten.

VOLWASSEN, EIGEN VISIE

Erik Mosterman van de gemeente Noordenveld heeft het Stappenplan met succes ingezet op bungalowpark Oosterduinen in

Norg. Het park telt 430 woningen, waarvan ongeveer de helft permanent wordt bewoond. De andere helft is vooral in gebruik als tweede huis. “De goed georganiseerde Vereniging van Huis-eigenaren (VvH) zet in op kwaliteitsverbetering voor het gebied met een woonbestemming voor die percelen die dat willen. De VvH heeft een heel volwassen, eigen visie ontwikkeld”, zegt Mosterman. Dat heeft o.a. geresulteerd in de vorming van allerlei werkgroepen die zich bezighielden met de bereikbaarheid voor hulpdiensten, de vindbaarheid van woningen, de verkeersveiligheid, enzovoort. “Ze ontwikkelden zelfs een ‘Bospaspoort’”, vertelt Mosterman, “waarin allerlei gedragsregels zijn opgenomen. Denk bijvoorbeeld aan het perceelonderhoud.”

DRAAGVLAK

“Wat wel altijd een lastig onderwerp is binnen transformatieprocessen, is draagvlak,” vervolgt Mosterman. “Op Oosterduinen is 60% van de bewoners lid van de VvH, de rest niet. Conform het Stappenplan wordt momenteel gewerkt aan een helder Streefbeeld. Iedere stap op weg naar dat einddoel wordt gecommuniceerd met alle bewoners. Zo wordt iedereen meegenomen in het proces en creëer je tegelijkertijd draagvlak.”

BORGING

Een andere, heel belangrijke kwestie is ‘borging’. Rouwenhorst vroeg zich af of het eerder genoemde Streefbeeld en Bospaspoort met zijn gedragsregels wel juridisch te verankeren is. Daarom worden deze plannen voorgelegd aan een aantal deskundigen. “Hoe lang het nu nog duurt voordat we een nieuw bestemmingsplan hebben voor Oosterduinen? Ik denk dat we nog zo’n anderhalf tot twee jaar bezig zullen zijn,” besluit Mosterman.

De Tip: Transformatieproces **VORDERT**

Een park dat zich in de eindfase van het transformatieproces bevindt, is De Tip. Het ligt aan de Postmaatseweg en Langeloërweg nabij Norg en telt zo'n 30 woningen. Het grootste deel van die woningen wordt al lange tijd permanent bewoond. Daarom vinden de bewoners dat een woonbestemming voor de hand ligt. Complicerende factor is evenwel dat het parkareaal tot het Natuurnetwerk Nederland behoort, ofwel de ecologische hoofdstructuur. Wil het park een woonbestemming krijgen, dan zal het voor natuurcompensatie moeten zorgen. Dat gebeurt met de aankoop van een aangrenzend weiland. Hier worden bomen gepland en nieuwe natuur gecreëerd. Voor de specifieke invulling van de natuurcompensatie heeft Landschapsbeheer Drenthe (LBD) een onderzoek uitgevoerd.

Boswachter van eigen perceel

LBD heeft ook een streefbeeld voor de woonpercelen opgesteld en dat wordt zo veel mogelijk in het bestemmingsplan verankerd. Zo zijn er richtlijnen opgesteld voor gazonnen, bestrating, schuurtjes, hekwerken, et cetera, zodat het park haar boskarakter kan behouden. Zelfs voor de soort beplanting zijn aanbevelingen opgesteld. Want het liefst ziet LBD exoten, neem bijvoorbeeld laurier, van het park verdwijnen. Maar daarmee is de kous nog niet af: LBD gaat een langdurige relatie aan met de bewoners en komt ze jaarlijks van adviezen voorzien. Goed beschouwd is elke 'Tipbewoner' boswachter van zijn eigen perceel.

Eind goed

Aan overige kwaliteitseisen die een woonbestemming mogelijk moeten maken, is door De Tip ook gehoor gegeven. Zo zijn de wegen verbeterd en kunnen hulpdiensten moeiteloos het hele gebied bereiken. Een onderwerp als verevening zal het proces niet in de weg staan, omdat de 'woonbestemmingsdiscussie' met gemeente Noordenveld een zeer lange historie kent. Wel zullen de bewoners alle kosten moeten dragen voor de onderzoeken, een natuurplan, een nieuw bestemmingsplan en de natuurcompensatie. Maar eind goed, al goed: in 2020 zijn er grote vorderingen gemaakt en begin 2021 is het transformatieplan, waarin alle afspraken zijn opgeschreven, in de gemeenteraad gebracht én geaccordeerd.

Voor de woonpercelen zijn in samenwerking met Landschapsbeheer Drenthe streefbeelden ontwikkeld.

PREVENTIE EN VITALISERING

heeft een plek op de agenda

“In Noordenveld waren we al begonnen met het koppelen van permanente bewoning aan het sociaal domein,” vertelt Albertus Hamstra, manager Publiekzaken gemeente Noordenveld, “maar dankzij het programma Vitale Vakantieparken Drenthe heeft Preventie en Vitalisering een duidelijke plek op de agenda’s van alle gemeenten gekregen.”

Hamstra is verantwoordelijk voor Burgerzaken en de uitvoering van het ruimtelijk en sociaal domein. “Soms verblijven mensen uit deze omgeving voor langere tijd op een park”, weet Hamstra, “omdat ze bijvoorbeeld op een nieuwe woning wachten. Voor hen willen we nog wel eens een gedoogverklaring afgeven. Vervolgens regelen we een inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP). De taskforce Vitale Vakantieparken Drenthe heeft daarvoor in samenwerking met de gemeenten een mooi stappenplan geschreven.”

SOCIALE EN/OF PSYCHISCHE PROBLEMEN

“Ten behoeve van die tijdelijke huisvesting zou ik wel eens willen onderzoeken we of we een park kunnen aanwijzen

“Flexwonen kan een mooie tijdelijke oplossing bieden”

voor flexwonen. Dat kan ook een tijdelijke oplossing bieden voor mensen die in scheiding liggen. Daarnaast is er een groep mensen met sociale en/of psychische problemen. Die laatste willen we graag in beeld hebben zodat we ze kunnen begeleiden en hulp op maat bieden.”

GEVLOGEN

“Zo lang het gaat om bewoners uit onze eigen gemeente, zijn er weinig problemen. Lastiger is het als mensen uit het land hier voor langere tijd neerstrijken. Wanneer zij voor problemen zorgen en je neemt het besluit daar tegen op te treden, zijn ze vaak alweer gevlogen. Dat kost ons geld. Daarom proberen we er bovenop te zitten! Het gaat gelukkig niet om tientallen dossiers per week, maar er zijn wel een aantal parken waar het meer speelt dan gemiddeld.”

Vakantieparken alleen voor vakantiegangers

Het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) maakte in 2019 een gebiedscan van Drentse recreatieparken. Voor een deel van de parken, zo'n 12 procent, leverde dat een behoorlijk zorgelijk beeld op van permanente bewoning, criminaliteit, gedwongen prostitutie, sociale problematiek, enzovoort. Kortom hier is een integrale aanpak gewenst en Preventie en Vitalisering kreeg een plek binnen het programma van Vitale Vakantieparken Drenthe.

“In het kader van Preventie lag in 2020 de focus op het in beeld krijgen van alle personen die op parken verblijven. Dat gebeurde onder andere door het toekennen van adressen aan recreatieobjecten, de zogenaamde Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG),” vertelt ketenregisseur Margriet Wiering van VVP Drenthe. “Daarnaast zijn we aan de slag gegaan met de Basisregistratie Personen (BRP). Gemeente Westerveld was al ver gevorderd met een procedure en die hebben we samen met een landelijke folder gebruikt als basis voor een Drentse handreiking, zodat provinciebreed dezelfde werkwijze wordt gevolgd. Zo voorkom je een waterbedeffect.”

FLEXWONEN

“Onder de niet recreatieve gasten op de parken, bevinden zich vele arbeidsmigranten en spoedzoekers. Die laatste groep bestaat uit mensen die in afwachting van een nieuwe woning een tijdelijk onderkomen nodig hebben. Voor hen zijn we in samenwerking met woningcorporaties een onderzoek gestart naar flexwonen.”

“Lastig voor kleine gemeenten is dat ze een groot buitengebied hebben”

SOCIALE PROBLEMATIEK

“Qua Vitalisering zijn we in 2020 met een park in Westerveld aan de slag gegaan. Op basis van dataonderzoek bleek dat er relatief veel WMO-gevallen voorkwamen. Vervolgens is er veldonderzoek gedaan en hebben we de situatie besproken met

de parkeigenaar en Vereniging van Eigenaren. Het park bezit nog steeds toeristische potentie en de wil is er ook om een toeristische bestemming te behouden. Er is nu een pauze ingelast om de sociale problematiek netjes en zorgvuldig af te handelen. Daarna zal het park zich weer volledig op toerisme moeten richten.”

NAOBER DRENTHE

“Wat lastig is voor kleinere gemeenten, is dat ze een groot buitengebied kennen. Terwijl ze relatief weinig capaciteit bezitten. Daarom is eind 2020 besloten ‘Naober Drenthe’ op te zetten. Het gaat zich helemaal richten op de aanpak van ondermijning, criminaliteit en sociale problematiek op de parken. Doel is het toezicht en handhaving op en rond de parken mogelijk te maken. Een expertteam gaat informatie van gemeenten, politie, OM, GGD en RIEC bundelen zodat per park een plan van aanpak kan worden opgesteld. Kortom Naober Drenthe gaat in 2021 maatwerk leveren.”

Prestatie	Projectnr	Project-naam	Taaknaam	Kostensoort	Primitieve begroting	Begroting 2020 na begrotingswijziging	Realisatie	Opbrengsten	Resultaat 2020
3700104	73170001	Aanpak vakantie-parken Drenthe	Excelleren	Kosten vitale vakantieparken	€ 982.000	€ 90.000	€ 51.148	€ 0	€ 38.852
			Transformeren	Kosten vitale vakantieparken	€ 201.000	€ 110.000	€ 64.912	€ 0	€ 45.088
			Kennis en samenwerking	Kosten vitale vakantieparken	€ 525.000	€ 525.000	€ 617.222	€ 0	-€ 92.222
				Bijdrage gemeenten	-€ 182.667	-€ 182.667	€ 0	€ 182.668	€ 1
				Bijdrage recreatieschap	-€ 60.000	-€ 60.000	€ 0	€ 60.000	€ 0
			Preventie en Vitalis	Kosten vitale vakantieparken	€ 315.484	€ 50.000	€ 7.385	€ 0	€ 42.615
	Totaal				€ 1.780.817	€ 532.333	€ 740.668	€ 242.668	€ 34.333

RECREATIE EXCELLENTIE PROGRAMMA (REX)

Bij de start van het jaar was de ambitie om het REX-programma in het vroege voorjaar te lanceren zodat ondernemers in 2020 gebruik zouden kunnen maken van de subsidiemogelijkheden. Vanwege corona is de lancering uitgesteld naar de zomer van 2020. De aanmeldingen zijn daarom pas echt goed op gang gekomen in het 3e en 4e kwartaal. In 2021 zal duidelijk worden wat de concrete plannen zijn van de ambitieuze ondernemers en met welke subsidieaanvragen dit gepaard zal gaan. Het budget voor bedrijfs- en gebiedsgerichte (her-)ontwikkeling is nog niet benut. Op een aantal locaties is wel een aanzet gegeven voor een verdere uitwerking, maar dat heeft nog niet geleid tot concrete uitvoering. Dat zal naar verwachting in 2021 gebeuren.

TRANSFORMEREN

Bij de begrotingswijziging in 2020 was de hoop dat met de versoepeling van enkele corona-maatregelen er ook weer meer vaart zou komen in de transformatietrajecten. Die zouden ad hoc ondersteuning (meedenkkracht, inhuur expertise, specifieke kennis en onderzoeken) vragen van de taskforce en gepaard gaan met uitgaven. Hoewel enkele trajecten weer voorzichtig (digitaal) werden opgepakt, zijn er nog niet veel kosten gemaakt. Wel is in 2021 een na-ijleffect te verwachten. Dat geldt ook voor kosten die voortkomen uit ondersteuning vanuit de taskforce die om praktische redenen (gedeeltelijk) werden voorgefinancierd door de gemeenten. Die zijn deels in 2020 gemaakt, maar worden pas in 2021 in rekening gebracht. De kosten uit 2020

hebben dus vooral betrekking op de ontwikkeling van breed inzetbare kennis en instrumenten die door de gemeenten (en de parken) gebruikt kunnen worden. Als er meer transformatietrajecten (opnieuw) worden opgepakt, is de verwachting dat 2021 vooral uitgaven zal tonen die gekoppeld zijn aan concrete trajecten.

PREVENTIE EN VITALISERING

Op dit onderdeel zijn nog weinig kosten geboekt. In 2021 en 2022 zal een 'inhaalslag' worden gemaakt. Er zullen dan substantiële uitgaven worden gedaan t.b.v. het inmiddels gestarte 'BAG-project' terwijl ook een grote bijdrage aan het project 'Naaber Drenthe' is voorzien.

KENNIS EN SAMENWERKING

In 2020 toont de post 'Kennis en Samenwerking' een overschrijding van ruim € 92.000. Als verklaring geldt:

- De communicatiekosten die hier zijn geboekt, zijn gemaakt t.b.v. 'Excelleren' en 'Transformeren';
- Enkele uitgaven uit 2019 zijn geboekt in 2020;
- De kosten voor huisvesting, ICT en de vergoeding voor het voorzitterschap vielen iets hoger uit dan geraamd;
- De kosten voor personeel vielen hoger uit. Na aftrek van de hiervoor genoemde bedragen gaat het om een structureel bedrag van plm. € 50.000. Dit zal in 2021 worden 'opgelost' omdat een deel van de salariskosten van de betreffende medewerkers ten last zal komen van het project 'Naaber Drenthe'.

Vinger aan de pols

Het programma Vitale Vakantieparken Drenthe (VVP) is nu twee jaar onderweg. Hoogste tijd om eens te polsen hoe onze partners, de Drentse gemeenten, provincie Drenthe en Recreatieschap Drenthe er over denken, hoe zij de samenwerking met de TaskForce VVP ervaren en de ontwikkelde 'tools' inzetten. We zetten een aantal bevindingen op een rijtje.

‘Dankzij Preventie & Vitalisering zijn we beter toegerust om de *sociale problematiek* op sommige vakantieparken aan te pakken’

gemeente Westerveld

‘De komende twee jaar hopen we **nog meer ondernemers te betrekken** en nog meer *resultaten te zien* op de vakantieparken’

provincie Drenthe

‘Of het programma VVP een aanzet heeft gegeven tot het **realiseren van een beter toeristische product in Drenthe**, is nu nog te vroeg om te beoordelen’

Recreatieschap Drenthe

‘We hopen dat de **looptijd** van het programma wordt verlengd om de *gestelde ambities* te kunnen halen’

gemeente Noordenveld

‘De vitaliteit van de **sector gaat ons aan het hart** en we *erkennen het belang* van een programma als Vitale Vakantieparken(VVP) Drenthe’

gemeente Borger Odoorn

‘Het programma dwingt ons kritisch te kijken naar onze *toeristische dienstverlening*’

gemeente Tynaarlo

‘Voorkom versnippering en blijf *kennis en ervaringen* met elkaar *delen*’

gemeente De Wolden/Hoogeveen

‘Dankzij het REX-programma kunnen bedrijven zich **doorontwikkelen** tot de top *binnen hun segment*’

gemeente Emmen

‘We zijn blij met de **duidelijkheid**: of we gaan de recreatieve mogelijkheden van een park *beter benutten* of we stoppen en zoeken een andere bestemming’

gemeente Coevorden

‘Binnen onze gemeente was de eerste Drentse **transformatie** van een niet-recreatief park een **feit!** Dit gebeurde in nauwe samenwerking tussen eigenaar, gemeente, Taskforce VVP en provincie. *Het was een leerzaam traject!*’

gemeente Aa en Hunze

‘Dankzij de Taskforce VVP hebben we nu **specialistische kennis** en tools om onze parken *echt verder te helpen*’

gemeente Midden-Drenthe

Parken IN KAART

2020 was een lastig jaar vanwege corona. Toch heeft het programma Vitale Vakantieparken Drenthe flinke stappen gezet in het excelleren en transformeren van parken*. Het onderstaande beeld toont dat het programma -na de start in 2019- inmiddels **STEVIG** is geworteld in Drenthe.

Transformatieparken

1. De Tip (Norg)	8. De Eexterkoete	15. Koekangerveldweg
2. Panda Rosa	9. De Hullen	16. Schoonhoven
3. Bos en Duin	10. Nieuwlande	17. Martensplek
4. Hullenrode	11. Zuiderhof	18. Nuilerveld
5. Norgerduinen	12. 't Heuveltje	19. Ermerzand
6. Holle Drift	13. De Lariks	20. De Tip (De Kiel)
7. Mooi Schipborg	14. Marterhaar	

Excelleren

1. Cnossen Leekstermeer	8. Jelly's Hoeve
2. Ronostrand	9. De Wiltzangh
3. Lente van Drenthe	10. Torentjeshoek
4. De Hondsrug (Gasselte)	11. Parc Sandur
5. Zwanemeer	
6. De Reënwissel	
7. PUUR Exloo	

*De parken bevinden zich in verschillende fases van het programma. De definitieve besluitvorming moet in veel gevallen nog plaatsvinden.